

COÖPERATIEVE VEREENIGINGEN.

N°. 94.

Bildtsche coöperatieve stoomzuivelfabriek » Koudeweg", te Sint-Jacobiparochie, gemeente Het Bildt.

Op heden den zeven en twintigsten December achttienhonderd zeven en tachtig, zijn voor mij Siemon Mossel, notaris ter standplaats Sint-Jacobiparochie, gemeente Het Bildt, provincie Friesland, in tegenwoordigheid van na te noemen getuigen, verschenen de heeren:

Jan Klazes Rienks, grondeigenaar en landbouwer;

Jacob Tjeerds Twijnstra, landbouwer en wethouder der gemeente Het Bildt;

Bauke Sijbrens Tijnstra, koren- en pelmolenaar;

Thijs Roelofs Schuiling junior, landbouwer;

Rein Freerks Van der Meulen, landbouwer;

allen wonende te Sint-Jacobiparochie;

Jacob Lammerts Dijkstra, landbouwer en wethouder der gemeente Menaldumadeel, wonende te Wier;

Boijen Arjens Wassenaar, grondeigenaar en landbouwer;

Nanne Arjens Wassenaar, grondeigenaar en landbouwer;

Jan Arjens Wassenaar, grondeigenaar en landbouwer;

Arjen Klazes Wassenaar, landbouwer;

Jouke Sijbes Hoekstra, landbouwer;

Klaas Walings Wassenaar, landbouwer;

de zes laatstgenoemde comparanten allen mede te Sint-Jacobiparochie woonachtig;

Jan Jans Hoekstra, landbouwer, wonende te Sint Anna-Parochie;

Jan Arjens Osinga, koopman, wonende te Sint-Jacobiparochie.

Welke comparanten verklaarden bij deze akte op te richten eene vereeniging, onder den naam van: »*Bildtsche coöperatieve stoomzuivelfabriek » Koudeweg*", en daarvoor vast te stellen de navolgende statuten.

Naam, doel, middelen, duur en grondbeginselen.

Artikel 1. Te Sint-Jacobiparochie, gemeente Het Bildt, is gevestigd eene vereeniging, genaamd: *Bildtsche coöperatieve stoomzuivelfabriek » Koudeweg*".

Artikel 2. Het doel der vereeniging is gemeenschappelijke zuivelbereiding, door de exploitatie eener *stoomzuivelfabriek* en den verkoop van de te verkrijgen producten.

Artikel 3. Om dit doel te bereiken, sticht de vereeniging eene **stoom-zuivelfabriek** op door haar aan te koopen grond te Sint-Jacobiparochie en verbinden zich de leden om aan deze fabriek, behoudens die voor eigen gebruik benoodigd, ter bereiding te leveren alle melk van het rundvee der boederij, bij ieder hunner in gebruik.

Artikel 4. De vereeniging verkoopt vervolgens de verkregen boter en zoo mogelijk de helft der afgeroomde melk en verdeelt de zuivere opbrengst van alle producten onder de leden, naar verhouding der door elk geleverde melk, berekend per liter.

Artikel 5. Onder zuivere opbrengst wordt verstaan de verkoopprijs na aftrek primo van de kosten van verpakking, vervoer en dergelijke, en secundo, van één cent per liter melk, tot vorming van de kas der vereeniging en het reserve-kapitaal.

Artikel 6. Wanneer daarvan de wenschelijkheid blijkt, kan ook melk van anderen ter bereiding worden aangekocht.

Artikel 7. De vereeniging wordt, behoudens verlenging na afloop van het tijdvak, opgericht voor den tijd van vijftien jaren, aanvangende met den datum van openbaarmaking der statuten in de *Staats-courant*.

Artikel 8. Het domicilie der vereeniging en van al hare leden, daaronder begrepen zij die elders wonen, is te Sint-Jacobiparochie, ten kantore der vereeniging.

Artikel 9. Het dienstjaar vangt aan op den twaalfden Mei.

Geldmiddelen.

Artikel 10. Het voor oprichting der vereeniging, den aankoop van het terrein, de stichting der fabriek en het aanschaffen der machines, werktuigen en gereedschappen benoodigd kapitaal, ten bedrage van negen duizend zeshonderd gulden, zal worden geleend onder hypothecair verband van de fabrieksgebouwen met hetgeen daartoe door bestemming behoort en solidaire borgstelling van de leden.

De leening zal in twaalf jaren worden afgelost, waarvoor jaarlijks eene som van achthonderd gulden uit de kas der vereeniging beschikbaar zal worden gesteld.

Eveneens zal uit de kas jaarlijks de volle rente der leening worden afgezonderd, met dien verstande, dat de rente van het reeds afgeloste kapitaal, procentsgewijze aan de leden, naar verhouding dat ieder hunner tot het afgeloste heeft bijgedragen, zal worden uitbetaald.

Artikel 11. Er wordt een reserve-kapitaal gevormd, waarvoor in de rekening van elk boekjaar een bedrag van minstens eenhonderd gulden als vaste post van uitgaaf zal worden aangebracht, totdat dit fonds, met inbegrip van de door belegging te verkrijgen revenuen, een bedrag van vijfhonderd gulden heeft bereikt. Daaruit zullen de terug-gaven geschieden, bedoeld bij artikel negentien.

Wordt over eenig bedrag beschikt, dan zal onmiddellijk tot aanvulling, overeenkomstig het eerste lid van dit artikel, worden overgegaan.

Artikel 12. Op de rekening der vereeniging wordt in uitgaaf gebracht: de termijnen van aflossing der aan te gane geldleening; de rente daarvan; de beloning van het dienstbaar personeel; het benoedigde voor onderhoud van gebouwen, machines en gereedschappen, brandstoffen, belastingen, de onkosten der administratie, assurantie der gebouwen en roerende goederen en verdere kosten van exploitatie.

Artikel 13. De rechten der leden op de baten der vereeniging en

bepaald naar de verhouding bij artikel vier aangenomen.

Lidmaatschap, rechten en verplichtingen.

Artikel 14. Leden der vereeniging zijn de oprichters en zij die later als zoodanig mochten worden aangenomen.

Artikel 15. Tot leden der vereeniging kunnen alleen worden toegelaten meerderjarige veehouders, in het volle genot der burgerlijke en burgerschapsrechten, die zich verbinden den inleg te betalen, welke naar de omstandigheden door de leden zal worden bepaald en betreffende de borgstelling dezelfde verplichtingen op zich nemen als de andere leden.

Artikel 16. Wie als lid wenscht te worden aangenomen, richt daartoe een schriftelijk verzoek aan het bestuur.

Het bestuur brengt dit verzoek, met zijn advies, in de eerstvolgende vergadering der leden, ten einde daarover te beslissen, en in geval van toelating, daarvoor de voorwaarden vast te stellen. Van het genomen besluit wordt door het bestuur den adressant kennis gegeven.

Artikel 17. Rechtverkrijgenden van een overleden lid kunnen, met goedkeuring van de leden, den overledene als zoodanig opvolgen. Zij geven, zoo mogelijk binnen drie maanden na het overlijden, hunnen wensch daartoe schriftelijk aan het bestuur te kennen.

Artikel 18. De leden der vereeniging worden geacht hunne erfgenamen of rechtverkrijgenden te verbinden, om voor het geval deze met dezelfde melkerij zich bij de vereeniging kunnen aansluiten, daartoe over te gaan, op verbeurte van alle aanspraken op uitkeering, restitutie en mede-eigendom; tenzij hunne toelating wordt geweigerd. In dit geval wordt de uitkeering geregeld naar het volgend artikel.

Artikel 19. Die om geldige redenen, ter beoordeeling der leden, genoodzaakt is uit de vereeniging te treden, ontvangt de helft van het bedrag, dat door zijne melkleverantie van de bij artikel tien bedoelde leening is afgelost, terug. In geen geval wordt deze uitkeering berekend over hooger bedrag, dan zal zijn afgelost op den twaalfden Mei achttienhonderd zes en negentig.

Artikel 20. Als geldige reden voor uittreding wordt onder anderen beschouwd verandering van woonplaats, ten gevolge waarvan de onmogelijkheid ontstaat om de melk versch aan de fabriek te leveren en de aansluiting bij eene soortgelijke vereeniging, wier fabriek op aanmerkelijk korter afstand van de woonplaats der veehouders is gelegen.

Artikel 21. Hij die uit de vereeniging wenscht te treden, geeft daarvan minstens drie maanden vóór den afloop van het dienstjaar, schriftelijk kennis aan het bestuur, met opgaaf zijner motieven.

Artikel 22. Op hen, die volgens het oordeel der leden, zonder geldige beweegredenen uit de vereeniging treden, is toepasselijk hetgeen bij artikel achttien ten aanzien van niet-toetredende erfgenamen is vastgesteld. Zij blijven bovendien aansprakelijk voor de schulden en schaden, gedurende hun lidmaatschap gemaakt en geleden en zijn verplicht op de eerste aanmaning van het bestuur in de kas der vereeniging te storten twintig gulden per rund, van het getal dat gedurende het lidmaatschap gemiddeld door hen is gemolken.

Artikel 23. Elk lid kan wegens overtreding der statuten en van het huishoudelijk reglement en onteerende handelingen, door de leden, op gemotiveerd voorstel van het bestuur, van zijn lidmaatschap vervallen worden verklaard, bij besluit der leden, waartoe zal worden vereischt twee-derde der uitgebrachte stemmen.

Op hem is van toepassing het bepaalde bij artikel twee en twintig, ten aanzien van uittredende leden, zonder geldend motief.

Artikel 24. Leden die om geldige redenen vóór de aflossing der schuld uit de vereeniging treden, behouden, zoolang die schuld niet geheel is afgelost, het recht weder tot de vereeniging toe te treden, zonder verplichting tot inleg.

Artikel 25. Met goedkeuring der leden kan het lidmaatschap van een lid met al de verkregen rechten en verplichtingen, zonder betaling van contributie, worden overgedragen aan een ander, die dan geacht wordt in de plaats van zoodanig lid te zijn getreden.

Artikel 26. Leden die gedurende eenig tijdvak, om door de leden gebillijkte redenen, verstoken zijn van de gelegenheid om melk te leveren, ontvangen alsdan jaarlijks, met behoud van verkregen rechten, eene rente van het bedrag, waarop zij, in geval van uittreding volgens artikel negentien recht zouden hebben, procentsgewijze gelijkstaande met die der leening.

In geval van voortduring der vereeniging, na aflossing der meergenoemde geldleening, worden hunne aandeeleu in de baten, op taxatie van twee deskundigen, in contanten uitgekeerd, tenzij bedoeld bezwaar inmiddels mocht zijn opgeheven.

Artikel 27. Een door de leden vast te stellen huishoudelijk reglement bepaalt verder de rechten en verplichtingen der leden onderling en regelt de bijzonderheden van beheer, de exploitatie der fabriek en de wijze van werken.

Artikel 28. Elk verschil over de toepassing van eenig artikel dezer statuten en van het huishoudelijk reglement, wordt beslist door het bestuur, behoudens recht van hooger beroep op de vergadering der leden, die alsdan beslist in het hoogste ressort.

Ieder lid verbindt zich zedelijk geene quaestie in dezen door den burgerlijken rechter te laten beslissen.

Bestuur, beheer en toezicht.

Artikel 29. Het bestuur der vereeniging bestaat uit drie leden. Zij worden gekozen door de leden, kiezen uit hun midden een voorzitter, secretaris en penningmeester, en regelen hunne werkzaamheden bij huishoudelijk reglement.

Artikel 30. Zij hebben zitting gedurende den tijd van drie jaren. De verkiezing geschiedt in de eerste algemeene vergadering van elk dienstjaar. Volgens op te maken rooster treedt jaarlijks een hunner af. Zij zijn herkiesbaar. Wie voor eene buitengewone vacature tusschen-tijds wordt gekozen, treedt af op het tijdstip waarop zijn voorganger periodiek had moeten aftreden.

Artikel 31. Op gelijke wijze wordt voor elk bestuurslid een plaatsvervanger aangewezen.

Artikel 32. Het bestuur oefent toezicht uit over alles wat de exploitatie der fabriek betreft en vertegenwoordigt de vereeniging zoo in als buiten rechten. Tot het voeren van rechtsgedingen is machtiging der leden noodig.

Artikel 33. De bestuurders genieten geen salaris, doch ontvangen

restitutie van de door hen in het belang der vereeniging gedane verschotten, noodzakelijke verteringen en reiskosten.

Artikel 34. Het dagelijksch beheer wordt gevoerd door een boekhouder, die alle bevelen van het bestuur heeft op te volgen en door de leden wordt benoemd. Zijn salaris en zijne werkzaamheden worden bij instructie, door de leden vast te stellen, geregeld.

Artikel 35. Het toezicht op de handelingen van het bestuur wordt uitgeoefend door de algemeene vergadering, die eene commissie uit haar midden daarmede kan belasten.

Vergadering, rekening en verantwoording, stemrecht.

Artikel 36. Jaarlijks worden vier algemeen vergaderingen gehouden, in elk kwartaal een. In die vergaderingen worden de belangen der vereeniging behandeld en liquidatie gehouden over het afgelopen kwartaal.

Het bestuur belegt voorts zoo dikwijls vergadering als hem in het belang der vereeniging noodig voorkomt.

Artikel 37. Buiten de benoemingen van bestuurders en den boekhouder, is de eerste jaarvergadering bestemd voor het doen van rekening en verantwoording door den penningmeester over het afgelopen dienstjaar.

De boekhouding geschiedt op de wijze door het bestuur te bepalen, in overeenstemming met het Wetboek van Koophandel.

Eene commissie van drie leden, door en uit de vergadering te benoemen, onderzoekt de rekening en brengt omtrent hare bevinding verslag uit. De goedkeuring der vergadering strekt voor het bestuur tot finale kwijting en décharge wegens zijn beheer.

Artikel 38. Tijd en plaats der vergaderingen worden minstens acht dagen te voren aan de leden bekend gemaakt bij biljetten, waarop de punten van behandeling zooveel mogelijk zijn vermeld.

Artikel 39. De leden stemmen hoofdelijk, over zaken mondeling, over de keus van personen bij ongeteekende briefjes.

Staken de stemmen over eenig voorstel, dan wordt het geacht te zijn verworpen. Benoeming van personen geschiedt bij volstrekte meerderheid der uitgebrachte stemmen. Is deze meerderheid bij de eerste stemming niet verkregen, dan volgt eene tweede vrije stemming. Geeft ook deze geen vereischte meerderheid, dan wordt eene herstemming gehouden tusschen het dubbeltal, dat bij de tweede vrije stemming de meeste stemmen op zich vereenigde, of voor het geval meer personen evenveel stemmen verkregen hebben, tusschen hen allen en is hij, die dan de meeste stemmen erlangt, de benoemde. Bij staking van stemmen beslist het lot.

Artikel 40. Van het verhandelde in de vergaderingen worden door den secretaris aantekeningen gehouden.

Deze worden in de eerstvolgende vergadering door hem voorgelezen en na goedkeuring door den voorzitter en hem geteekend.

Ontbinding en vereffening.

Artikel 41. Tot ontbinding der vereeniging wordt alleen dan overgegaan, wanneer minstens twee-derde der leden daartoe besluit.

Artikel 42. De vereffening geschiedt volgens de wettelijke voorschriften.

Wijziging der statuten.

Artikel 43. Dadelijk na aflossing der schuld, Lij artikel tien bedoeld, worden deze statuten herzien.

Artikel 44. Geen voorstel tot wijziging wordt in overweging genomen, dan in eene daartoe in het bijzonder opgeroepen vergadering, waarin minstens twee-derde der leden vertegenwoordigd is. Tot aanneming wordt drie-vierde der uitgebrachte stemmen vereischt. Moet bij onvoldoend aantal vertegenwoordigde leden, de beslissing worden uitgesteld, dan wordt het voorstel in de eerstvolgende vergadering op gelijke voorwaarden behandeld.

Artikel 45. Voor zoover daarvan bij deze statuten niet uitdrukkelijk is afgeweken, wordt deze vereeniging geregeerd door de bepalingen der wet van den zeventienden November achttienhonderd zes en zeventig (*Staatsblad* nummer 227).

Zijnde de verschenen personen mij notaris bekend.

Waarvan akte in minuut.

Gedaan en verleden te Sint-Jacobiparochie, ten dage als bovengemeld, in tegenwoordigheid van Doede Cornelis De Jong, brigadier-titulair der rijksveldwacht, gestationeerd te Sint-Annaparochie, en Jan Postma, gemeente-veldwachter, wonende te Sint-Jacobiparochie, als aan mij notaris bekende getuigen.

En is deze minute onmiddellijk na voorlezing door de comparanten, de getuigen en mij notaris onderteekend.

(Geteekend:) J. Rienks, J. Twijnstra, B. Tijnstra, Th. R. Schuiling jr., R. F. v. d. Meulen, J. L. Dijkstra, B. A. Wassenaar, N. A. Wassenaar, J. A. Wassenaar, A. K. Wassenaar, J. S. Hoekstra, K. W. Wassenaar, J. J. Hoekstra, J. A. Osinga; D. C. De Jong, J. Postma, S. Mossel, *notaris*.

Geregistreerd te Leeuwarden den dertigsten December 1800 zeven en tachtig, deel 166, folio 84 recto, vak 2; vier bladen, geen renvoet. Ontvangen voor recht een gulden twintig cent. De ontvanger B. A. (geteekend) *Van Walsem*.